

Procentu likmju atvasināto darījumu noteikumi

1. Vispārējie noteikumi

Noteikumi procentu likmju atvasinātajiem Darījumiem (turpmāk tekstā – Pakalpojuma noteikumi) ir Pakalpojuma noteikumi Līguma, kas noslēgts starp SEB banku un Klientu, izpratnē. Pakalpojuma noteikumi nosaka, cita starpā, procentu likmju atvasinātā Darījuma būtiskos nosacījumus, par kuriem Pusēm jāvienojas, slēdzot procentu likmju atvasināto Darījumu, Darījuma saistību izpildei nepieciešamo Nodrošinājumu un norēķinu kārtības īpašos nosacījumus.

2. Paskaidrojošie termini

Papildus Preambulā, Pamatnoteikumos un Noteikumos noteiktajiem paskaidrojošajiem terminiem, Pakalpojuma noteikumos tiek izmantoti šādi paskaidrojošie termini:

Procentu likmju atvasinātais Darījums (jeb Darījums) – Procentu likmju mijmaiņas darījums, procentu likmju Cap opcijas darījums vai procentu likmju Floor opcijas darījums.

Procentu likmju mijmaiņas darījums (Interest Rate Swap jeb IRS) – Darījums, kurā Puses apņemas noteiktos norēķinu datumos par labu otrai Pusei veikt regulārus procentu maksājumus vienā un tajā pašā valūtā.

Procentu likmju Cap opcijas darījums (CAP) – Darījums, kurā opcijas turētājam ir tiesības, bet ne pienākums no opcijas pārdēvēja saņemt maksājumu, ja Bāzes procentu likmes vērtība Fiksācijas datumā pārsniedz Darījuma izpildes procentu likmi.

Procentu likmju Floor opcijas darījums (FLOOR) – Darījums, kurā opcijas turētājam ir tiesības, bet ne pienākums no opcijas pārdēvēja saņemt maksājumu, ja Bāzes procentu likmes vērtība Fiksācijas datumā ir zemāka par Darījuma izpildes procentu likmi.

Nominālā summa – eiro, ASV dolāros vai citā SEB bankas apstiprinātā valūtā izteikta summa, kas noteikta starp Pusēm noslēgtā procentu likmju atvasinātā Darījuma nosacījumos un pamatojoties uz kuru, tiek aprēķināti maksājamo procenti;

Nominālās summas izmaiņu grafiks – nosacījumi un termiņi, saskaņā ar kuriem mainās Nominālā summa;

Bāzes procentu likme – mainīgā procentu likme, kura ir par pamatu Darījuma izpildes procentu likmes aprēķināšanai;

Darījuma izpildes procentu likme – procentu likme, par kuras apmēru Puses vienojas procentu likmju atvasinātā Darījuma noslēgšanas brīdī;

Norēķinu datumi – Darījuma nosacījumos noteiktie procentu maksāšanas datumi;

Fiksācijas datums – Datums vai datumi, kuros SEB banka nosaka Bāzes procentu likmes vērtību;

Prēmija – opcijas cena, par kuru Puses vienojas Darījuma noslēgšanas brīdī un kuru opcijas turētājs (pircējs) maksā opcijas pārdēvējam kā atlīdzību par no opcijas izrietošo tiesību iegūšanu. Arī cita samaksa, ko Klienti vai SEB banka maksā par Darījuma noslēgšanu un par ko Puses vienojas Darījuma noslēgšanas brīdī.

Darījuma tirgus vērtība – summa, kuru SEB bankai būtu jāmaksā vai kuru SEB banka saņemtu, ja noslēgtu ekvivalentu darījumu gadījumā, ja tiktu izbeigts spēkā esošais Darījums. Tā tiek aprēķināta pēc formulas: "(Saņemamā naudas plūsma x diskonta faktors) – (maksājamā naudas plūsma x diskonta faktors)". Diskonta faktoru SEB banka aprēķina atbilstoši finanšu tirgus praksei, izmantojot informāciju no tādiem profesionālajiem servisiem kā Bloomberg un/ vai Thomson Reuters;

Darījuma vieta – birža, kurā darījums tiek slēgts vai ārpusbiržas (jeb OTC) tirgus. Darījuma vieta tiek norādīta Paziņojumā par Rīkojuma izpildi.

3. Darījumu riski

Šajā sadaļā ir aprakstīti specifiski ar Darījumiem saistīti riski, kas papildina pārējo SEB bankas sniegto informāciju par finanšu instrumentu īpašībām un ar tiem saistītajiem riskiem.

3.1. Tirgus risks

- Darījuma izpildes procentu likme var izrādīties sliktāka par Bāzes procentu likmi kādā no Norēķinu datumiem;
- Opcijas turētājs (pircējs) var negūt labumu no opcijas turēšanas, ja opcijas turēšanas laikā nav iestājušies opcijā paredzētie nosacījumi, tomēr tas turētāju neatbrīvo no pilnas prēmijas samaksas.. Opcijas pārdēvēja zaudējumi tirgus svārstību rezultātā var pārsniegt saņemto Prēmiju;
- Darījuma tirgus vērtība var būt Klientam negatīva, t.i. izbeidzot Darījumu pirms termiņa, Klientam var rasties papildus finansiālās saistības;
- Darījuma izbeigšana var būt apgrūtināša dažādu Darījuma tirdzniecības likviditāti ierobežojošu apstākļu dēļ;

3.2. Kredītriski:

- Izbeidzot Darījumu pirms termiņa beigām, viena Darījuma puse neveic norēķinus, kas var radīt zaudējumus otrai pusei;
- Darījuma puse, kurai ir jāveic procentu maksājums Norēķinu datumā, to neveic;
- Viena Darījuma puse neveic sākotnējos norēķinus (piemēram, Prēmijas maksājums), ja Darījuma puses par tādiem ir vienojušās.

4. Darījuma būtiskie nosacījumi

Darījuma būtiskie nosacījumi, vismaz par kuriem Pusēm ir jāvienojas Darījuma noslēgšanas brīdī:

- 4.1. Darījuma veids;
- 4.2. Nominālā summa, tās valūta un Nominālās summas izmaiņu grafiks;
- 4.3. Bāzes procentu likme, tās noteikšanas periods, tās maksātājs;
- 4.4. Darījuma izpildes procentu likme, tās noteikšanas periods, tās maksātājs;
- 4.5. Darījuma sākuma un beigu datums;
- 4.6. Procentu maksājumu biežums un Norēķinu datumi;
- 4.7. Darījuma Prēmija, ja tāda paredzēta, Prēmijas maksātājs un Prēmijas norēķinu datums;
- 4.8. Kontu, kas būs Attiecīgais konts, kuru izmantot norēķiniem par Darījumu;
- 4.9. Nodrošinājuma apmēru un nosacījumus, ja Nodrošinājums tiek sniegts. Puses vienojas par Kontu, kas būs Attiecīgais konts, kurā finanšu līdzekļi vai finanšu instrumenti tiks bloķēti par labu SEB bankai no Darījuma izrietošo saistību izpildes nodrošināšanai.

5. Darījumu veikšana un norēķini

5.1. Procentu likmju atvasināto Darījumu SEB banka un Klienti slēdz pa telefonu, pamatojoties uz Klienta sniegtu Rīkojumu un vienojoties par visiem Darījuma būtiskajiem nosacījumiem.

5.2. SEB banka 1 (vienas) Darba dienas laikā pēc Darījuma noslēgšanas nosūta Klientam Paziņojumu par Rīkojuma izpildi uz Klienta e-pastu vai izmantojot Internetbankas rīkus.

5.3. Klienti tās pašas Darba dienas laikā, kurā saņēmis Paziņojumu par Rīkojuma izpildi, to paraksta un nosūta SEB bankai uz Līgumā norādīto e-pasta adresi vai, izmantojot SEB bankas piedāvātos Internetbankas rīkus šādu Paziņojumu parakstīšanai. Ja Paziņojums ir parakstīts pašrocīgi, tad oriģināla eksemplāru Klienti SEB bankai iesniedz 3 (trīs) Darba dienu laikā.

5.4. Procentu likmju mijmaiņas darījumā norēķinu summa tiek aprēķināta kā starpība starp saņemamo un maksājamo procentu summām.

5.4.1. Ja SEB banka maksā Darījuma izpildes procentu likmi un Klienti maksā Bāzes procentu likmi, norēķinu summa tiek aprēķināta pēc formulas: "(Nominālā summa x Darījuma izpildes procentu likme x dienu skaits periodā/360) – (Nominālā summa x Bāzes procentu likme x dienu skaits periodā/360)". Ja vērtība ir pozitīvs lielums, SEB banka to ieskaita Klienta kontā. Ja vērtība ir negatīvs lielums, SEB banka debitē Klienta Kontu.

5.4.2. Ja SEB banka maksā Bāzes procentu likmi un Klienti maksā Darījuma izpildes procentu likmi, norēķinu summa tiek aprēķināta pēc formulas: "(Nominālā summa x Darījuma izpildes procentu likme x dienu skaits periodā/360) – (Nominālā summa x Bāzes procentu likme x dienu skaits periodā/360)". Ja vērtība ir pozitīvs lielums, SEB banka to ieskaita Klienta kontā. Ja vērtība ir negatīvs lielums, SEB banka debitē Klienta Kontu.

5.5. Procentu likmju Cap opcijas darījumā vai procentu likmju Floor opcijas darījumā norēķinu summa tiek aprēķināta kā starpība starp Darījuma izpildes procentu likmi un Bāzes procentu likmi.

5.5.1. Procentu likmju Cap opcijas darījumā: ja Bāzes procentu likme Fiksācijas datumā pārsniedz Darījuma izpildes procentu likmi, tad Puses uzskata, ka opcijas turētājs ir devis rīkojumu par opcijas izmantošanu, un opcijas pārdevējs turētājam maksā starpību, kas aprēķināta pēc formulas: "Nomināla summa x (Bāzes procentu likme – Darījuma izpildes procentu likme) x dienu skaits periodā/360".

5.5.2. Procentu likmju Floor opcijas darījumā: ja Bāzes procentu likmju Fiksācijas datumā ir zemāka par Darījuma izpildes procentu likmi, Puses uzskata, ka opcijas turētājs ir devis rīkojumu par opcijas izmantošanu, un opcijas pārdevējs turētājam maksā starpību, kas aprēķināta pēc formulas: "Nomināla summa x (Darījuma izpildes procentu likme – Bāzes procentu likme) x dienu skaits periodā/360".

5.5.3. Visus norēķinu opcijas darījumā veic SEB banka, starpību vai nu ieskaitot, vai debetējot Klienta kontu. Opcija tiek uzskatīta par izbeigtu pēc tās beigu datuma iestāšanās un visu norēķinu veikšanas.

5.6. Gadījumā, ja Darījums paredz Prēmijas samaksu, Klients pilnvaro SEB banku debetēt Klienta Kontu (ja pienākums maksāt Prēmiju ir Klientam) vai SEB bankai ir pienākums ieskaitīt Prēmiju Klienta Kontā (ja pienākums maksāt Prēmiju ir SEB bankai).

5.7. Gadījumā, ja Klients sniedz Rīkojumu par Darījuma pirmstermiņa izbeigšanu, SEB banka aprēķina Darījuma izbeigšanas summu, pamatojoties uz Darījuma tirgus vērtību. Ja norēķinu summa ir pozitīva klientam, Banka to ieskaita Klienta kontā. Ja Darījuma summa ir negatīva Klientam, Klients pilnvaro SEB banku debetēt Klienta kontu.

6. Saistību nodrošinājums

6.1. Ja Nodrošinājums ir finanšu līdzekļi un/vai finanšu instrumenti, Nodrošinājuma summu un/vai apmēru nosaka SEB banka parasti Darījuma noslēgšanas brīdī atkarībā no Darījuma būtiskajiem nosacījumiem. Klientam ir pienākums Attiecīgajā kontā nodrošināt finanšu līdzekļus vai finanšu instrumentus SEB bankas noteiktajā apmērā un termiņā.

6.2. Ja Darījuma noslēgšanas laikā nav noteikts citādi, SEB banka veic visus norēķinus, kas saistīti ar Nodrošinājumu.